

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Ne sudimo, nego pomažemo

Mlada župa Kibula

Kapela u Dalvíku

Apostolat molitve

Da kršćani u Africi, po uzoru na Milosrdnog Isusa, daju proročko svjedočanstvo pomirenja, pravednosti i mira.

Sadržaj

Uvodnik	Na putu prema svibanjskoj Ljubavi.....	3
U središtu	Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (5).....	4
Iz života naših misionara	Ne sudimo, nego pomažemo.....	6
	Mlada župa Kibula.....	7
	Kapela u Dalviku.....	9
	Hvala i čestitka iz Ruande.....	11
Spomen	Spomen na biskupa i misionara mons. Antuna Bogetića.....	12
Apostolat molitve	Misijska nakana za svibanj.....	14
Vijesti iz Crkve u Hrvata	Misije na Olimpijadi.....	15
	Izložba Uskrs i dijete.....	16
	Proslavljen San svjedoka vjere.....	16
	Križni put biciklima za Akciju „MIVA“.....	16
	Maslinove grančice za misije.....	17
	Cvjetnica u Prnjavoru.....	17
	Topla misijska srca.....	18
	Srcem do siromaha.....	18
Iz dnevnika misionara	Primjerna ustrajnost u kršćanstvu.....	19
Misijski velikani	Sluga Božji Daniele di Samarate – misionar i apostol gubavaca.....	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: Grafika Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
 Tel. 01/5635-055
 E-mail: missio.croatia@misije.hr
 web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
 IBAN: HR6323600001101542876
 Model: HR99
 u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
 Zagrebačka banka d.d., Zagreb
 IBAN HR6323600001101542876
 SWIFT CODE: ZABAHR2X
 Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
 Tel./fax: 00387/33/667-889
 E-mail: missio.bih@bih.net.ba
 web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
 UniCredit Bank d.d.
 Račun primatelja: 3383202200897320
 Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
 UniCredit Bank d.d.
 IBAN: BA393383204893626147
 SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
 Navesti svrhu uplate

Na putu prema svibanjskoj Ljubavi

Mjesec svibanj i svibanjske pobožnosti prigoda su za sve vjernike da se još više približe BDM, Isusovoj i našoj majci. To je posebno vrijeme, koje nam nudi upoznati još dublje našu nebesku majku, koja je prva imala privilegij osjetiti ljubav svojeg Sina i svu tu ljubav majčinski s nama podijeliti.

Piše mons. Luka Tunjić

O sjetiti potrebe svoje djece, žrtvovati se i voljeti ih, nitko ne zna kao majka. Ni sama ne zna tu ljubav objasniti, niti ju shvaća, ali ju zna darovati. Darivanje je majčino ime, urezano u njezino srce, satkano nitima ljubavi, koju, nažalost, često ne razumijemo i ne prihvaćamo. No ni naše neshvaćanje ljubavi ne umanjuje majčinsku ljubav. Ne da ju ne umanjuje, nego baš naprotiv, uvećava ju i čini još jačom. Kad su svi umorni, kad ne mogu više izdržati, kad se povlače i odustaju, majka uvijek iznova pronalazi snagu i ostaje vjerna dokraja. Majka ne odbacuje, majka ne posustaje, majka se ne odriče. Ali što je to u nama što nam priječi upoznati i uzvratiti na tu nesebičnu majčinu ljubav?

Prva riječ u našoj slabosti i nezahvalnosti trebala bi biti zapravo molitva – iskrena, djetinja, s neizmjenim povjerenjem. Bože, oslobodi me sebičnosti, oslobodi me moje površnosti i moje tvrdoće srca. Podari mi onakvo nježno i dobro srce koje imaju naše majke, a kojima je uzor i primjer nebeska majka Marija. Podari mi srce koje će prepoznati ljubav Božju u svemu stvorenome, koje će znati diviti se i slaviti Boga u svemu što je njegova ljubav stvorila i dala čovjeku na služenje. Pomozi mi da današnji mentalitet posjedovanja zamijenim mentalitetom divljenja. Jer suvremeni čovjek sve što vidi želi posjedovati. Jednako želi posjedovati osobe, prirodu i stvari. To je zato jer ni u čemu ne prepoznaje tvoju sliku

i tvoju dobrotu. Podari mi takvo srce koje će prepoznati Boga i u blišnjima, posebno u onima koji trpe, koji su odbačeni i ostavljeni. Podari mi srce koje će sve ljude osjećati svojom braćom i sestrama. Interes je brata pretvorio u robu i roba. Zbog toga ne čudi tolika hladnoća, bezosjećajnost, indiferentnost. Nismo ni svjesni da zaboravljamo živjeti bez osвете i mržnje. Čak i rat postaje normalno stanje. Čini se sve da se rat opravda i prikaže prijeko potrebnim. Tako biva kada brata – blišnjega zamijeni interes. Majci je uvijek interes dobro drugoga, njezina djeteta. Mariji smo svi njezina djeca, braća i sestre. Povratak Mariji povratak je blišnjemu, povratak Bogu.

Neka se iz tako oblikovana srca, u kojem smo svi braća i sestre, uzdigne Bogu zahvala za našu nebesku majku i sve majke diljem svijeta te što je našim misionarima i misionarkama podario srce kojim grle cijeli svijet i svakog čovjeka. Što za sve imaju razumijevanja, strpljenja, ljubavi... Naša molitva i pomoć našim misionarima treba biti poput majčinske ljubavi – nesebična, neuvjetovana, trajna.

Mjesec svibanj nam je prigoda da ispunimo svoja srca majčinskom, misionarskom ljubavlju kojom je BDM ljubila svojeg Sina i kojom isto tako ljubi sve nas, njezinu djecu, braću i sestre svojega ljubljenog Sina.

Razmišljanje uz Dekret
 Drugoga vatikanskog sabora
Ad gentes o misijskoj djelatnosti Crkve

Piše mons. Tomo Vukšić

Saborski dekret o misijskoj djelatnosti Crkve vrlo snažno naglašava suodgovornost svih partikularnih crkava za sveukupno misijsko poslanje, posebice odgovornost biskupa kao nasljednika apostola, kojima je Isus povjerio zadaću da po svemu svijetu propovijedaju evanđelje svim narodima (Mk 16, 15). Na osnovu toga kaže Sabor (AG, 38): „Odatle proizlazi ono zajedništvo i suradnja crkava, koja je danas tako potrebna, da se nastavi djelo evangelizacije. Snagom toga zajedništva pojedine crkve snose brigu za sve ostale, povjeravaju međusobno svoje potrebe, dijele uzajamno svoja dobra, jer je rast Tijela Kristova zadaća cjelokupnoga kolegija biskupa. Time što biskup u svojoj biskupiji, s kojom tvori jednu cjelinu, budi, promiče i upravlja misijski rad, čini on prisutnim i kao vidljivim misijski duh i žar Božjega naroda, tako da cijela biskupija postaje misionarskom.“

Naviještanje evanđelja Isusa Krista i kultura dijaloga (5)

Ponajviše su dakle odgovorni i prvi pozvani za djelo evangelizacije starješine u Crkvi – da ostanemo kod tog izraza što ga je upotrijebio apostol Petar. Njihova je zadaća da, pod vodstvom današnjega „sustarješine“, pape Franje, svaka biskupija postane i bude misionarska. A na pitanje kako je to moguće i na koji način se to vrši kad one i dalje ostaju ondje gdje su uvijek bile, često vrlo daleko od klasičnih misijskih krajeva, odgovor nam daje već navedeni dokument Drugoga vatikanskog sabora, koji veli: „Biskupova će biti zadaća da kod svoga naroda, osobito među bolesnicima i onima koje su pritisnule nevolje, pobuđuje duše da one svim srcima prikazuju Bogu molitve i djela pokore za evangelizaciju svijeta; da kod mladića i klera rado podupire zvanja za misionarske zajednice primajući sa zahvalnošću, ako Bog izabere neke, da se priključe misijskoj djelatnosti Crkve; da bodri i pomaže redovničke dijecezanske kongregacije, da preuzmu svoj dio u misijama, da promiče kod

svojih vjernika djela misijskih instituta, a navlastito papinska misijska djela. Pravo je dati prvo mjesto tim djelima, jer su sredstvo da se katolici već od djetinjstva prožimaju pravim sveopćim i misijskim duhom i da se potakne uspješno sakupljanje pomoći na dobrobit svih misija prema potrebama svake od njih.“ (AG, 38)

U nastojanju potpore misionarskom djelovanju pravo je dati prvo mjesto Papinskim misijskim djelima! Tako kaže Sabor.

A što su konkretno ta Papinska misijska djela? Kao što je poznato, ta crkvena ustanova grana se u četiri smjera, a svakomu je na čelu zasebna organizacija, koje su u različito vrijeme osnovale četiri različite osobe: Djelo za širenje vjere (Paulina Maria Jaricot, 1822.), Djelo svetog Djetinjstva (Charles Auguste Marie de Forbin-Janson, 1843.), Djelo svetog Petra apostola (Jeanne i Stephanie Bigard, 1889.) i Misijska zajednica svećenika, redovnika i redovnica (Paolo Manna, 1916.). Sve te organizacije djeluju u okviru Kongregacije

za širenje vjere, koja ima sjedište u Rimu (osnovana 1622. godine), i koja uime Crkve i Petrova nasljednika vodi brigu za sve misijske pothvate i krajeve u svijetu.

Produžena ruka Papinskih misijskih djela pri svim biskupskim konferencijama u svijetu, pa tako i u našim krajevima, jest misijska središnjica, na čijem se čelu nalazi ravnatelj. Istovremeno, kao izravna suradnja s misijskom središnjicom, na nižoj razini djeluju biskupijska misijska djela, na čijem se čelu također nalaze ravnatelji.

3. Pripadnost nekršćanskim religijama i spasenje

Osim što je dekret *Ad gentes* bio plod teška rada i rezultat velikih rasprava te se pojavio pred zadnjeg dana saborskoga djelovanja, neke osnovne postavke tog dekreta u određenim su teološkim krugovima još za vrijeme njegove izrade dovodene u pitanje, a nakon objave primljene s velikim zadržkama. Na drugim stranama dekret je dočekan s kritikama zbog relativizirajućeg stajališta prema misijskom djelovanju koje su zauzimale iste teološke struje. Pritom su se pozivali i na neke čine najviše crkvene vlasti i neke dokumente crkvenog učiteljstva, pa i samoga Drugoga vatikanskog sabora, u kojima su im naoko pronalazili uporište i podršku.

Naime još za vrijeme izrade dekreta *Ad gentes* papa Pavao VI. je 14. svibnja 1964. osnovao Tajništvo za nekršćane, čija je zadaća graditi odnose dijaloga s nekršćanskim religijama, a ubrzo nakon toga, 6. kolovoza iste godine, isti papa je objavio encikliku *Ecclesiam Suam*, o tri puta kojima Crkva treba hoditi u vršenju svojeg poslanja: o duhovnom putu, o moralnome i o putu dijaloga. To jest, ako je dijalog put Crkve i ako je osnovana ustanova za dijalog s nekršćanima, čemu onda klasično misionarsko djelovanje, smatrali su i pitali oni. K tomu Drugi vatikanski sabor je 21. studenoga 1964.

objavio dogmatsku konstituciju o Crkvi *Lumen Gentium*. Poglavlje br. 17 njezina teksta posvećeno je misijskomu značaju Crkve, a u njemu se ponavlja klasičan crkveni nauk. No ti su krugovi to poglavlje svjesno ili previđali ili tumačili na svoj način, ali su se rado pozivali na njezino prethodno poglavlje i tumačili ga na svoj način.

Konstitucija *Lumen gentium* to svoje 16. poglavlje posvetila je nekršćanima (*de non christianis*), a ne nekršćanskim religijama, što nije uvijek dovoljno jasno uočeno. Kao što nije uvijek dovoljno naglašeno da se u slučaju tog dokumenta, za razliku od drugih koji se bave misijskom tematikom, radi o dogmatskoj konstituciji, iz čega proizlazi i njezina drukčija obvezujuća snaga. U tome svojem dijelu ta konstitucija izričito kaže da spasenje mogu postići i oni koji ne poznaju Krista i Crkvu, što je izraženo sljedećim riječima: „Napokon su i oni, koji još nisu primili evanđelje, na različite načine usmjereni prema Božjemu narodu. U prvom redu, dakako, onaj narod kojemu su bili dani savezi i obećanja i iz kojega je potekao Krist po tijelu (usp. Rim 9, 4 – 5), narod po izabranju zbog otaca vrlo drag: Bog se, naime, ne kaje za svoje darove ni za svoj poziv (usp. Rim 11, 28 – 29). No naum spasenja obuhvaća i one koji priznaju Stvoritelja, među koje pripadaju u prvom redu muslimani; priznavajući da drže Abrahamovu vjeru, oni se s nama klanjaju Bogu jedinomu i milosrdnomu, koji će suditi ljude na Sudnji dan. Bog nije daleko ni od onih koji u sjenama i slikama tragaju za nepoznatim Bogom jer on svima daje život i dah i sve (usp. Dj 17, 25 – 28), a kao Spasitelj on hoće spasiti sve ljude (usp. 1 Tim 2, 4). Vječno spasenje mogu, naime, postići i oni koji bez krivnje ne poznaju Kristovo evanđelje i njegovu Crkvu, a ipak iskrena srca tragaju za Bogom te pod utjecajem milosti nastoje djelom ispuniti njegovu volju koju su spoznali po glasu savjesti. Božanska providnost ne

Još za vrijeme izrade dekreta *Ad gentes* papa Pavao VI. je 14. svibnja 1964. osnovao Tajništvo za nekršćane, čija je zadaća graditi odnose dijaloga s nekršćanskim religijama, a ubrzo nakon toga, 6. kolovoza iste godine, isti papa je objavio encikliku *Ecclesiam Suam*, o tri puta kojima Crkva treba hoditi u vršenju svojeg poslanja: o duhovnom putu, o moralnome i o putu dijaloga.

uskraćuje pomoć potrebnu za spasenje ni onima koji bez svoje krivnje još nisu došli do izričitoga priznanja Boga te nastoje, ne bez božanske milosti, ispravno živjeti. Sve dobro i istinito, što se kod njih nalazi, Crkva smatra pripremom za evanđelje i danim od onoga koji rasvjetljuje svakoga čovjeka kako bi napokon imao život. No ljudi su se, obmanuti od Zloga, češće gubili u svojim mislima te su Božju istinu preokrenuli u laž tako da su više služili stvoru negoli Stvoritelju (usp. Rim 1, 21 i 25) ili se pak izlažu krajnjem očaju jer u ovom svijetu žive i umiru bez Boga. Zbog toga Crkva nastoji njegovati misije radi promicanja Božje slave i spasenja svih ljudi, spominjući se Gospodnjega naloga: ‘Propovijedajte evanđelje svakomu stvoru.’ (Mk 16, 15)“

BRAZIL
– s. M. Vendelina Kvesić

Ne sudimo, nego pomažemo

Dragi čitatelji Radosne vijesti i dragi prijatelji misija! Što je jedna kapljica kiše u velikom oceanu? Eto, to su karmelićanke Božanskog Srca Isusova u Brazilu. Naime Brazil je prostrana zemlja, s 8 515 767 km kvadratnih i s oko 206 milijuna stanovnika, ubrajajući, dakako, urođeničke Indijance, kojih je oko 800 000. Brazil je razdijeljen na 26 republika i jednu saveznu jedinicu, u kojoj se nalazi glavni grad Brasilia i gotovo sva veleposlanstva svjetskih zemalja. U skladu s veličinom i brojnim stanovništvom, veliki su i brojni problemi i izazovi.

Narod je u sebi dobar i gostoljubiv; to je isto narod patnički s teškom i mučnom poviješću. Brazilci imaju velik broj velikana i osoba koje su umrle na glasu svetosti, ali su zbog potlačenosti uglavnom slavili „uvozne“ svetce. S novim tisućljećem gradi se nova povijest. Biskupi se (a Brazil ima 425 biskupa) trude na planu biskupskih konferencija suočiti se s problemima koji zapljuskuju brazilsku naciju, a osobito kršćanski puk. Konkretno velika korupcija u vladajućoj klasi, velika moralna sloboda ili raspojasanost, što se propagira putem sredstava komunikacije, a k tomu droga i kriminal.

Laici misionari

Velik je izazov kako podići moralna načela i odgojiti zdrave savjesti. Biskupi se zalažu da se ubrzaju procesi velikana vlastite nacije, da bi brazilski velikani zasjali na horizontu svjedočanstva za svoje zemljake. Također ulažu sve što mogu u evangelizaciju, prema pozivu svetog oca Franje. U župama postoje laici misionari (izabrani između vjernika), koji u određeno vrijeme pristupaju pastoralnomu radu. Oni se razdijele po tri ili četiri u grupe te svaka grupa uzme jednu ulicu i idu od kuće do kuće. Blagoslivljaju kuću i obitelji, mole s

obitelji, razgovaraju o njezinim problemima i teškoćama, pozivajući one „zaspale“ vjernike da se vrate k vjeri koju su primili po svetom krštenju. Kucaju na svaku kuću. Ako tko ne će otvoriti, prosljedi se dalje. Te su misije blagoslov za buđenje kršćana i velika milost za mnoge. Mi redovnice uključujemo se u taj rad jer to je zapravo naša redovnička karizma. Laici se otimaju s kojom grupom će ići redovnica i obitelji isto imaju veliko povjerenje u nas.

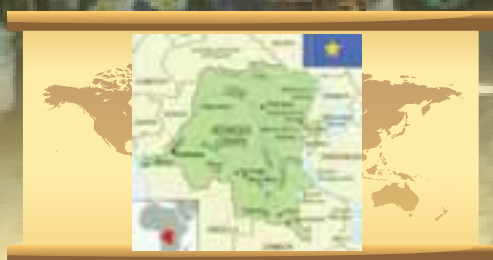
Ovdje su laici veoma angažirani u aktivnostima župe. Svaki katolik na neki način želi pridonijeti liturgiji: čitanje, pjevanje, dijeljenje sv. pričesti, nošenje sv. pričesti bolesnicima itd. Postoje razni oblici pastoralne zdravljene, neishranjena djeca, zvanja, mladi, pjevanje, kateheza, organiziranje župnih slavlja – svi hoće nešto raditi. I to je jedna lijepa odrednica Brazilaca.

Pastoralno djelovanje karmelićanki

Mi karmelićanke nalazimo se u pet gradova. Uvijek smo uključene u pastoral župe u skladu s potrebama. Osim toga posjećujemo bolesne i nemoćne u kućama i bolnicama. Brinemo se za obitelji s brojnom djecom koje žive u bijedi. Pomažemo siromahе koji žive na ulici oko nas – hra-

nom, odjećom i dobrom riječju. To su uglavnom alkoholičari i narkomani. Pružamo im mogućnost smještaja u središta za rehabilitaciju kada pristanu na to. Ako oni ne žele ostaviti se poroka, nitko im ne može pomoći. To je velik i izazovan problem u Brazilu. Droga je velika pošast i tko padne u nju, vrlo teško se oslobađa. Ovdje samo Božje milosrđe može djelovati u dušama iznad svih ljudskih očekivanja. Zato trebamo puno moliti, kako sam Isus kaže, „samo postom i molitvom“ može se istjerati to zlo. Toliki su na ulici, osobito u velikim gradovima. A najveća je bol za nas kada ima mladih djevojaka koje su pale u to zlo. A onda to vuče i druge probleme za sobom. Ovdje smo ne da sudimo, već da pomognemo. Gledajući lik blažene majke Terezije, koja je toliko željela doći u Brazil da moli i da se žrtvuje za taj narod, mi karmelićanke, iako smo kaplja u oceanu tolikih problema, s pouzdanjem u Božansko Srce Isusovo pružamo ruku našoj nemoćnoj braći i sestrama. Neka naša Gospa Aparecida (čiji se jubilej 300 godina slavi ove godine u Brazilu otkad je izvađen iz rijeke njezin lik), zaštitnica Brazila, bude milostiva Majka svim nemoćnima i napuštenima, svima koji trebaju njezino majčinsko okrilje. Uskrsnuli je Krist nada naša.

DR KONGO
– fra Pere Čuić

Mlada župa Kibula

Kibula je jedna od najmlađih župa u našoj Biskupiji Kamina. Osnovana je godine 2000. god. Mene su imenovali za prvog župnika, jer su znali da treba dobro potegnuti kola, koja su često bivala u blatu.

Od Kamine župa je udaljena 65 km. Selo ima oko 20 tisuća stanovnika. Ima nešto zaposlenih na željeznici koja prolazi kroz selo i dijeli ga na dva dijela, a ostali se bavi poljoprivredom. U samom selu ima 8 srednjih i 12 osnovnih škola. Tako izgleda da svaka crkva i sekta ima svoju školu. Do prije nekoliko godina nije bilo ni liječnika u selu, iako postoji neka kućica koju zovu bolnica.

Osnivanje župe

Što se tiče crkvene pripadnosti sela pojedinim župama, tu je bilo dosta problema. Selo se nalazilo na tromeđi velikih župa: Kabondo

Dianda prema jugu, Sungu prema zapadu i Luabo prema jugozapadu. Nikad se nije znalo koji će svećenik doći za Božić ili za Uskrs. Budući da nije bilo moguće komunicirati, nekad bi se znala sva tri svećenika naći zajedno u selu. To je bilo tako do 1967. godine, kad je biskup, flamanski franjevac, dao selo Župi Luabo.

Od 1967. svećenik je rijetko navraćao u selo, pa su izabrali jednog kršćanina koji bi nedjeljom predvodio molitvu i dijelio sv. pričest. Kad sam došao u selo, na tom mjestu našao sam čovjeka po imenu Nonga Hubert. Potječe iz jedne kršćanske obitelji i cijeli je život bio učitelj. Sa svojom ženom je čak proslavio i zlatni pir.

Godine 1980. selo je odvojeno od Župe Luabo i pripojeno Župi Kabondo Dianda. Već od te godine selo ima svećenika koji je zadužen, između ostalih sela, i za

selo Kibula.

Poljski franjevac fra Pacifique sagradio je kapelu od trošnog materijala.

U središtu župe sagradili smo dvije velike dvorane za vjeronauk i razne sastanke kršćana. U blizini se nalazi velika višenamjenska dvorana. Od njezina zidanja do danas ona nam služi kao crkva. Tu višenamjensku dvoranu nisam ni imao u planu zidati. Jedne nedjelje popodne bilo je kišovito, s vrlo jakim vjetrom. Kapela nije izdržala udare vjetra. Potpuno je srušena, do temelja. Jedva sam došao do tabernakula da izvadim sveti sakrament. Sad je bilo pitanje gdje slaviti sv. misu. Običnim danima smo ju slavili u župnom uredu, a nedjeljama u novoj školskoj zgradi. Učionica je bila premalena da bi primila sve kršćane. I s tim smo imali problema. Ako bi bilo vedro, ljudi su se bojali sunca, a ako bi

bilo oblačno, ne bi došli jer su se bojali kiše. Tako su prolazili tjedni, a kršćana je bivalo sve manje na sv. misi. Jednom sam, razgovarajući s braćom, izložio svoj problem i odluka je pala da se odmah počne sa zidanjem višenamjenske dvorane. Kad sam se vratio u župu, počeli smo kopati temelje. Poslije osam mjeseci dvorana je bila spremna za uporabu.

Školstvo

Kako sam već u početku spomenuo, u selu je postojala osnovna i srednja škola. Našao sam tri kućice pokrivene travom, a svaka je imala dvije učionice. Ćaka je bilo vrlo malo. Puno djece nije pohađalo školu. Velik problem je bio mjesto u učionicama, pa je većina djece ostajala u selu bez ikakva posla. U kišnoj sezoni pomagali bi roditeljima u polju.

Nije bio samo problem mjesta u učionicama, nego i plaćanje školarine. Jedno vrijeme država nije plaćala učitelje i nastavnike, a ako je nešto i davala, to je bilo mizerno. Tad su počeli pregovori između roditelja i školskog osoblja. Roditelji su pristali da svakog mjeseca plaćaju učitelje i profesore. To je bilo predviđeno samo za neko vrijeme, a takva se praksa, nažalost, zadržala sve do danas.

Danas postoje četiri lijepe zgrade, s 24 učionice. Praksa plaćanja je uvijek ista. U početku školske godine velik broj djece se upiše u školu. Kako školska godina odmiče, tako se smanjuje broj djece u učionicama. Jedne godine mi smo upisali u našu školu 1020 djece, a školsku godinu završilo je njih 730.

U selu Luvwa također smo izgradili dvije školske zgrade. U njemu ima

oko tri i pol tisuće vjernika. Ono je udaljeno od župe oko 25 km. Ostala su sela mala po broju kršćana i polako se prazne. Mladi odlaze u veća mjesta, gdje se nadaju naći kakav posao, a starci umiru.

U dvorištu župne kuće imaju četiri kuće. U prvoj su smješteni uredi za župnika, pomoćnika i animatora. Kuća za svećenike, a s druge strane kuhinja i razna skladišta. Iskopali smo bunar 18 metara dubok. To smo sve ručno radili.

Dolazak u selo

Pošli smo iz Kamine 13. lipnja 2000. i stigli u Kibulu oko 11 sati. Ljudi iz sela zaustavili su kamion i biskupovu *Toyotu* gotovo kilometar od ulaza u selo. To smo morali prijeći pješice. Bilo je muškaraca, žena, omladine i djece s obje strane ceste sve do kapele, gdje nas je dočekaio poljski fratar, koji me je predstavio ljudima u selu. Svi su pjevali, plesali i klikitali. Oko jedan sat smo ručali te smo biskup i poljski fratar otišli, a ja sam ostao sam s njima. Najprije sam želio vidjeti što nova župa ima, a što treba graditi. Navečer, kad sam ostao sam u svojoj sobici, pitao sam se odakle ću početi. Ta mala sobica mi je služila godinama kao spavaća soba, dnevni boravak, župni ured i blagovaonica.

Prvi plan za crkvu nacrtao mi je jedan čovjek, samozvani inženjer. Kad sam otišao na odmor, onda mi je Borislav Petrić nacrtao jedan lijepi plan.

Novčanu pomoć za gradnju župne crkve dobivao sam sa svih strana. Na početku mi je biskup dao 10 000 američkih dolara da mogu ići u Lubumbashiju kupiti nešto materijala. Najveću pomoć ipak sam dobio od

bivšeg guvernera Katange Katumbija Moisea. Izdašnu pomoć dali su nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj i BiH, Franjevačka misijska središnjica u Bonnu, Biskupija Rottemburg-Stuttgart i moj provincijalat. Staru smo kapelu zamijenili jednom vrlo lijepom i prostranom crkvom. Blagoslov nove crkve bit će 21. svibnja 2017. Neka vam ovo posluži kao pozivnica.

Pastoral

U središtu župe imam svaki dan jednu sv. misu, izuzevši srijedu i četvrtak, kada imam dvije mise. Srijedom za osnovnu školu i četvrtkom za srednju školu. Svake nedjelje i svetkovine imam dvije mise. Obično odrasli dolaze na prvu misu, a djeca i omladina dolaze na drugu. U sela idem povremeno. Kad sam tek došao u župu, mogao sam samo u dva sela doći autom, a u treće motorom. U druga četiri sela pješice. Do prvog sela od misije imam osam i pol sati pješaćenja, do drugoga oko osam sati, do trećega oko sedam sati. U selima imam oko tisuću i petsto kršćana. U tri sela kamo idem pješice nema puno kršćana, ali mora ih se posjetiti barem jednom godišnje.

Obično u selu provodim dvadeset i četiri sata. Kada dođem popodne, onda je razgovor s kršćanima. Oni iznose svoje probleme i pokušamo ih zajedno riješiti. Poslije je provjera dokumenata i ispit za primanje sakramenata. Poslije večere molimo *Krunicu* na otvorenome. Uz moljenje *Krunice* pjevamo pjesme Mariji. Kad završimo s molitvom, onda poglavar kršćana daje naputke za sutrašnji dan i za sv. misu. Kada on završi, onda vjerouči-

ISLAND

– s. Celestina Gavrić

Kapela u Dalvíku

telj ili ja pripravljamo kršćane na sakrament pomirenja. Su-tradan je sv. misa, pod kojom primaju sv. sakramente. Kada misa završi, onda svi kršćani u procesiji idu od kuće do kuće iz koje je tko primio sv. sakramente. Poslije je ručak, a onda put u sljedeće selo.

U središtu župe ima nekoliko molitvenih zajednica, koje se sastaju jednom tjedno na molitvu. To su Marijina legija, odrasli i mladárija, *Bilenge* – „Djeca svjetla“, *Fora* – „Prosvijetljena obitelj“, *Jama takatifu* – „Sveta obitelj“ i na kraju, meni najdraža skupina, Križ. U toj zajednici mogu biti djeca, mladići i djevojke te odrasli. Važno je da je osoba krštena ili da je katekumen. Uvijek su spremni pomoći u župi, a posebno u kišno vrijeme, kada trava raste na sve strane.

U središtu župe sakramente primaju svake zadnje nedjelje u mjesecu. Katekumene krstim obično o Božiću i Uskrsu. Tad su prava slavlja. Kad se odjednom krsti sto i više djece i odraslih, onda čovjek zaboravi na sav trud i napor koji je uložio.

Bolesnike pohađam četiri puta godišnje: božićno vrijeme, uskrsno vrijeme, svetkovina Presvetog Srca Isusova (zaštitnik župe) i Velika Gospa. A ako ima bolesnika koji traže ispovijed i sakrament bolesničkog pomazanja, idem kad me god pozovu.

Dva dana nakon što su Hrvatska i Island ukinuli vize za turistička putovanja, došla sam i ja s hrvatskom putovnicom i bez vize, prateći našu vrhovnu poglavaricu majku M. Angelinu, da bi ona osobno vidjela gdje ćemo mi, njezine sestre, karmelićanke Božanskog Srca Isusova, doći u svibnju živjeti svoj posvećeni život i djelovati u Biskupiji Reykjavik, u Župi sv. Petra Akureyri, na sjeveru Islanda. Tad nas je župnik vlč. Patrick Breen povezao sa sobom u 44 km udaljeni Dalvík, gdje je on katehizirao dva dječaka za prvu pričest u roditeljskoj kući jednoga od njih, a nas je ostavio u posjetu u obitelji onoga drugoga. To je bio moj prvi pastoralni kontakt s Dalvíkom: jedna obitelj poljska, druga islandsko-filipinska, katolika ni 2 %. Dakle u Dalvíku je bilo samo dvoje vjeronaučne djece. A ni u cijeloj župi, koja je tada obuhvaćala zemljopisno polovicu Islanda, nema ih puno više. Te su godine u cijeloj župi na prvoj pričesti bila ta dvojica dječaka i još jedna djevojčica.

Vjeronauk u obiteljskim kućama

S godinama se situacija na Islandu mijenjala, pa tako i u Dalvíku. Postajalo je sve teže održavati vjeronauk u kućama, a neke obitelji više nisu ni htjele da se kod njih redovito okuplja više od četvero tuđe djece. Onda smo uspjeli dobiti dopuštenje da se služimo mjesnom školom, ali petkom poslije nastave. To je bilo vrlo nespretno, jer kada svim drugim učenicima počinje vikend, naša djeca su još trebala

ostati u školi na vjeronauku. Događalo se da nekada zaborave, nekad im se ne da, nekad ih je bilo stid. Osim toga, kada nije bilo nastave, škola je bila zaključana, a nama to nitko ne bi javio. Pa bismo onda vozili 88 km samo da vidimo Dalvík, kako sam znala reći.

Za misu smo iznajmljivali luteransku crkvu jednom na mjesec. Pa se i tamo znalo dogoditi da su i na našu nedjelju oni imali kakav program u svojoj crkvi i onda za naš narod nije bilo sv. mise. Sjećam se da sam znala zaplakati kad bih primijetila da tamo nije bilo sv. mise već tri mjeseca.

Sve je to naša majka M. Angelina slušala i od nas i od župnika, koji se u međuvremenu promijenio. Osim toga župnik vlč. Hjalti Thorkelsson joj je rekao da kupnja nije u planu, jer svojih sredstava ionako nemamo, a redovna pomoć od Njemačke biskupske konferencije odlazi na redovni crkveni život biskupije te da u biskupiji ima i većih zajednica koje trebaju mjesto za okupljanje. Susreti s biskupom su joj to sve potvrdili.

Kupnja i uređenje kućice

Jednog se dana rodila ideja i pitanje bismo li mi mogle što učiniti. Tada je majka M. Angelina rekla da bi ona

pokušala naći donatore. Takvo stanje je trajalo, koliko se sjećam, tri godine. U srpnju 2015. godine kupili smo staru kućicu, za koju arhitekt reče da ne će biti puno troška oko popravaka, možda više oko preuređenja za naše potrebe. To nas je napunilo radosnom nadom da bismo nakon kupnje mogli sve urediti i još malo dograditi te dobiti mjesto za vjeronauk i sobicu za svećenika, ako bude trebalo da prenoći. Kad je počelo uređivanje, sve čega su se radnici dotakli gotovo doslovno im se smrvilo pod rukama ili alatom. Krov, za koji je procijenjeno da je u prilično dobru stanju, trebalo je potpuno skinuti, baciti i još platiti odvoz i nabaviti drugi. Do kolovoza prošle godine uspjeli smo urediti kapelu s 28 sjedećih mjesta (a u Dalvíku i okolici imamo 210 vjernika) te malenu kuhinju, koja služi i za ispovjedaonicu, i za sakristiju, i za vjeronaučnu dvoranu, a

on ostao nedovršen. Uređenje ide polako, kako se prikupljaju sredstva za ono što se kupiti mora, a radovi se izvode volonterski. Sreća što je stalo u fazi kada smiju i neregistrirani profesionalci nešto raditi. Tako je to na Islandu!

Pastoral u kapeli naša je najveća radost

Sv. misa služi se svake nedjelje i nitko nam ne može reći da se to „danas ne bi moglo“. Neizmjerena je radost vidjeti naš narod kako ondje dolazi i ulazi, smireno i povjerljivo kao u svoje. Dobili su prigodu prakticirati i ispovijedati svoju vjeru. Istina je da katolika ima više od dvije stotine, ali ih samo 20 – 40 dolazi na sv. misu, nekada malo više. Na vjeronauku imamo 16-ero djece za prvu pričest, u prvoj i drugoj godini pripreme, za krizmu imamo četvero djece, u prvoj i drugoj godini. Lani ih je bilo sedmero.

Iz 20 km udaljena Ólafsfjörðura dolaze djeca na vjeronauk subotom i njihove obitelji na sv. misu s njima nedjeljom.

Nedavno sam se vratila sa susreta mladih, koji se, kako znamo, održava uz Cvjetnicu. Budući da smo mi daleko od Reykjavíka, krenuli smo u petak, da bi djeca mogla sudjelovati u subotu od 14 sati, pa do u nedjelju 14 sati. Od 14 mladih koji su s nama bili, bilo ih je šestoro iz Dalvíka i jedno iz Ólafsfjörðura.

Evo i jedna zgodica da se malo nasmijemo i da primijetimo koliko je obitelj važna. Jedne subote na vjeronauk druge godine za prvu pričest dovede Dawid iz Ólafsfjörðura bratića koji je došao u posjet iz Poljske. Ja tepam nešto poljskoga, mogu pozdraviti dijete, ali vjeronauk je na islandskome. Dawid, koji je inače aktivan i dobar dječak, ne zna što će od sebe. Bratić, koji ništa ne razumije, gleda njega i očekuje pomoć i razumijevanje, on mu mora biti na usluzi, a zauzet je. Najednom onako dječje iskreno kaže: „Što je meni dosadno, ja ne znam što ću od sebe.“ Ja ga gledam, žao mi je, a on me, evo, uvjerio da ono nešto malo što sam ja ubacivala na poljskome na satu nije dovoljno. Uto nam priteče Jens u pomoć. Gleda Dawida, pa mene i onda kaže Dawidu: „E zamisli nju. Svaki tjedan vozi iz Akureyrija u Dalvík radi nas. A da znaš, nikakve novce ne prima za to.“ Rekoh, to je plod ozračja u obitelji. Jer osmogodišnje dijete ne bi to znalo reći da nije od koga čulo.

Dragi prijatelji, srdačna hvala za svaku vašu potporu. Računamo i dalje na vas. Vaša molitva i vaše žrtve naša su snaga. Bog vas blagoslovio.

P. S. Evo samo da pohvalim: dodem u Reykjavík u našu kuriju i sretnem mlada, nepoznata čovjeka. Pozdravim islandski, a on odgovara engleski da je ovdje novi i da još ne zna islandski. Pitam ga odakle je, a on: „Iz Bosne, iz Sarajeva.“ A ja sva radosna: „Pa nama ne treba ni islandski ni engleski!“ On se zove Ivan Savić, a vi sigurno znate tko je on, pa vam ne moram reći.

Hvala i čestitka iz Ruande

RUANDA

– don Danko Litrić

Dragi prijatelji misionara!

Evo me opet k vama iz Ruande – pred Uskrs.

U ovo vrijeme korizme i pripreme na najveći kršćanski blagdan želim vas sve pozdraviti, zahvaliti za vašu dobrotu i ljubav kojom me pratite u mom misionarskom poslanju.

Tijekom prošle godine mnoge župe, misijske zajednice i pojedinci poslali su mi svoje darove po raznim nakanama posredstvom nacionalnih uprava Papinskih misijskih djela u Zagrebu i Sarajevu. Ja ih ne znam, ali Isus i Gospa ih znaju – a radi njih i njima u čast sve i radimo.

Zato vam sada iz Ruande, moje druge domovine, želim reći iskreno **HVALA!**

Hvala za vaše molitve i žrtve koje upućujete za mene i moje prijatelje u Ruandi. Molitva nas povezuje s našim Nebeskim Ocem, s Isusom Spasiteljem, s Majkom Marijom – i međusobno, bilo gdje bili. Darovi su plod vjere i djelotvorne ljubavi s kojima nas pratite u našem misijskom radu. Ispunjavaju me velikom radošću. Sretan sam što sam član Katoličke crkve u Hrvata, koja me ni nakon trideset i šest godina nije zaboravila!

Početkom ove godine započeli smo u Ruandi novu školsku godinu, a mnoga djeca nemaju za školarinu, za uniformu i za ostali pribor. U zatvorima čame mnogi nedužni – među njima i nedužni svećenici, moji prijatelji. Tako bih želio razveseliti ih za Uskrs, da mognu pojedini tanjur riže. Puno ih je. To činim godinama za velike blagdane: Božić, Novu godinu, Uskrs, Veliku Gospu i Sv. Malu Tereziju. Naučeni su na to i raduju se svi, i katolici i ostali s njima. Nismo svemoguć, ali Bog je svemoguć po dobrim ljudima pa pomožemo koliko možemo.

Ujedno vam se želim zahvaliti u ime naših đaka: male djece dječjeg vrtića, naših osnovnoškolaca i srednjoškolaca – njih oko 1200! – kao i oko tri tisuće naših vjernika u našoj četvrti Kimihururi, gdje gradimo crkvu u čast Marije Pomoćnice. I oni

će znati da kod nas postoje dobri ljudi koji misle na njih i pomažu im u njihovim potrebama. Crkva, koja ima svrhu naviještanja istine o Bogu, o svijetu i o čovjeku, koju nam je donio Isus Krist, služiti će im – sa svim svojim aulama, prostorijama i uredima – kao prava i najbolja škola dobrote i čovječnosti.

Ja sam ponosan kao misionar Hrvat što će po vašim darovima biti u njoj ugrađeno veliko hrvatsko srce ljubavi.

Ujedno vas želim obavijestiti da naša crkva polako raste uvis. Došla je pod krov. Istina, ide malo sporije nego smo predviđali, ali dovršenje je uvjetovano prilivom darova.

Preporučujući se i dalje vašoj dobroti, zajedno sa svojim prijateljima molimo našu Nebesku Majku Mariju Pomoćnicu da vam izmoli sve potrebno milosti – da možete i dalje pomagati misije. Neka nam pomogne tako živjeti, kroza sve muke i križeve ovog života, da bismo mogli zajedno vječno sretni biti u raju. **SRETAN USKRS!**

Spomen na biskupa i misionara mons. Antuna Bogetića

Mons. Antun Bogetić, porečki i pulski biskup u miru, preminuo je u srijedu 19. travnja 2017., u 95. godini života, u Svećeničkom domu „Betanija“ u Puli.

Mons. Bogetić rođen je u Premanturi, kod Pule, 24. travnja 1922. Za svećenika Porečke i pulske biskupije zaređen je 29. lipnja 1946. godine. Mladu misu proslavio je u rodnoj Premanturi 14. srpnja iste godine, uzevši kao mladomisničko geslo riječi „Dodi kraljevstvo tvoje“. Nakon župnikovanja na Labinštini, u Sv. Luciji Labinskoj od 1946. do 1947. i od 1947. do 1950. u Labinu, imenovan je tajnikom biskupa Dragutina Nežića. Tu je službu vršio od 1950. do 1952. godine, kad je započeo desetogodišnju službu duhovnika u pazinskom sjemeništu. Godine 1962. imenovan je župnikom u Pazinu, gdje ostaje do 1967., kada postaje biskupijski generalni vikar. Godine 1980. započinje svoje misionarsko djelovanje u Argentini, gdje ostaje do 1984. godine. Ondje ga sustiže poziv za biskupsko imenovanje.

Porečkim i pulskim biskupom imenovan je 27. veljače 1984. godi-

ne. Za biskupa je zaređen u Poreču 28. travnja 1984., uzevši biskupsko geslo „U tebe se Gospodine uzdam“. Glavni reditelj bio je kardinal Franjo Kuharić, a suposvetitelji nadbiskup Josip Pavlišić i biskup Dragutin Nežić.

Mons. Bogetić umirovljen je 10. siječnja 1998. godine. Po umirovljenju, nakon više godina službe duhovnika u neokatekumenskom sjemeništu na Tajvanu, nastanio se u Svećeničkom domu „Betanija“ u Puli, gdje je živio do smrti. Po povratku u Pulu bio je veoma aktivan te je često i rado predvodio razna slavlja, ali s jednakom je radošću pružao pastoralnu pomoć župnicima mijenjajući ih za mise čak i radnim danom. Volio je reći da se osjeća kao „kapelan svih pulskih župnika“.

Misionar u Argentini

Još od sjemenišnih studentskih dana u Rimu mons. Bogetić želio je poći u misije, ali nije mogao oti-

ći zbog rata i komunističkog režima. Iako su ga svećenici odvrćali riječima da u Istri nema dovoljno svećenika i svećeničkih zvanja, držao je da je Božja volja da ide. Sjećao se jednoga talijanskog biskupa koji je u misije pustio svojega jedinog bogoslova s riječima: „Za jednog će mi Bog dati devet.“ Nakon početnih poteškoća, na kraju kao 58-godišnjak, u rujnu 1980. godine, kreće u Argentinu, u Misiju Chaco, u Biskupiji Presidencia R. S. Peña, gdje kao misionar u pastoralu provodi tri i pol godine. Za vrijeme misijskog djelovanja imenovan je za biskupa Porečke i pulske biskupije. Kad je od školskog kolege iz Rima mons. Ubalda Calabresija, nuncija u Buenos Airesu, čuo da ga Sveti otac imenuje biskupom, prikazao je sv. misu na čast Duhu Svetomu za prosvjetljenje, a drugu sv. misu da mu Bog pošalje smrt ako bi to imenovanje bilo na štetu biskupije. Kad se iz misija vratio kao biskup, rekao mu je mons. Josip Pavlišić da

je to što je otišao u misije bio znak da ne želi biskupsku čast i da su ga tako svećenici lakše prihvatili kao biskupa. U misijama je proživio lijepo i korisno pastoralno iskustvo, za koje je držao da je jedno od najljepših razdoblja njegova života.

Biskupijsko misijsko sjemenište „Redemptoris Mater“

Biskup mons. Antun Bogetić 8. prosinca 1991. osnovao je Biskupijsko misijsko sjemenište „Redemptoris Mater“ u Puli, za pripadnike Neokatekumenskog puta. Sjemeništarc, dotada smješteni po obiteljima, polazili su u akademskoj godini 1991./92. i 1992./93. riječku bogosloviju. U međuvremenu su Porečkoj i pulskoj biskupiji dodijeljeni na korištenje vojni objekti bivše pulske vojarnje, koji su preuređeni za prebivalište poglavara i bogoslova. Dana 30. rujna 1993. mons. Bogetić osnovao je i Visoku teološku školu u Sjemeništu „Redemptoris Mater“. Godine 1997. postavljen je kamen temeljac za gradnju novog kompleksa sjemeništa.

Evangelizacija neokatekumenskih zajednica

S Neokatekumenskim putem mons. Bogetić susreće se krajem 70-ih godina prošlog stoljeća, prije odlaska u misije u Argentinu. To je put ponovna otkrivanja bogatstva krštenja, koji se temelji na Božjoj riječi, liturgiji i zajednici, a koji se živi u malim zajednicama od nekoliko obitelji. Zahvalnost mnogih supružnika, koji su vidjeli kako je njihov brak obnovljen na putu kršćanske inicijacije, potaknula je mnoge od njih da ponude svoju raspoloživost za novu evangelizaciju u cijelom svijetu. Na potpuno dekristijaniziranim područjima, bez ikakve prisutnosti Crkve, po izričitoj zamolbi zainteresiranih biskupa, Gospodin je ukazao na hitnost slanja obitelji s brojnomo djecom, odraslih u vjeri, praćenih od jednoga ili više svećenika, da bi se započela missio ad gentes, koja se nadahnjuje na prvotnome apostolskom uzoru.

Iz tih obitelji izniknuli su brojni pozivi na posvećeni život i na svećeništvo. Naime, s ciljem pomaganja obitelji koje pripremaju teren za utemeljenje Crkve, na mnogim područjima i zbog suradnje s brojnim biskupijama koje su u teškoćama zbog manjka poziva, Put je pridonio otvaranju mnogo biskupijskih misijskih sjemeništa na pet kontinenata.

Početkom devedesetih godina prošlog stoljeća u misije na Tajvan stigle su prve obitelji, među njima i Stefano i Leticia Cianferoni, iz Firence, a za njima i drugi: Irci, Španjolci. Ljudi su se ganuti pitali: „Zašto su došli ovi lijepi, mladi i učeni ljudi? Ostavili su domovinu i karijeru i došli. Zašto?“ Navijestiti Ljubav, koja je sišla s neba na zemlju. Kardinal im je rekao: „Ne znate jezik (poslije su naučili, osobito djeca), ali važno je da vas ljudi vide.“ Neokatekumenske obitelji svuda žive prema učenju Crkve, otvoreni životu primaju svako dijete kao dar Božji. Svjedoci usred te sveopće „civilizacije smrti“. U Kini je „zakonom“ zabranjeno imati drugo dijete, a na Tajvanu ne žele više od dvoje. A u Europi i u Americi narodi doslovno umiru.

Evangelizacija, odnosno navještaj evanđelja, potrebna je ne samo za nekrštene koji žele postati kršćani, nego i za odrasle vjernike koji se nisu ozbiljno susreli s Kristom, nego su samo kršteni i donekle katehizirani. Biskup Bogetić je razmišljao: „Kad bi se kršćani intimno povezali s Kristom, bi li one tisuće i tisuće krizmanih ubrzo nakon primitka sakramenta sv. potvrde postali dezertiri?“ i dao odgovor: „Sigurno ne bi!“ Znao se prisjetiti posjeta kardinala Castrillona Tajvanu, koji je rekao: „Ja volim Neokatekumenski put, jer je svijet pun krštenih koji žive kao pogani.“

Biskup Bogetić autor je brojnih knjiga duhovnog sadržaja, a svakako je najznačajnija njegova autobiografija *Moj život, od Anda do Tihog oceana*, koju je objavio 2010. godine.

(R. V.)

Milosrđe, jamstvo međusobne ljubavi i mira

Da kršćani u Africi, po uzoru na Milosrdnog Isusa, daju proročko svjedočanstvo pomirenja, pravednosti i mira.

Piše: don Ivan Štironja

Posljednji službeni statistički podaci Katoličke Crkve pokazuju porast katolika na Afričkom kontinentu. Porast se primjećuje već cijeli niz godina. Ta bi činjenica mogla biti i znakom proročkoga svjedočanstva afričkih kršćana. Isus je snagom svoga Duha Svetoga dao kršćanima dostojanstvo da budu sol zemlje. No, u isto vrijeme je upozorio: „Ali ako sol obljetavi, čime će se ona osoliti. Nije više ni za što, nego da se baci van i da ljudi po njoj gaze“ (Mt 5,13). Ovdje ne želimo analizirati stanje kršćanstva na pojedinim kontinentima, mada bismo se mogli upitati da nije možda sol obljetavila na našem kontinentu gdje je stanje u mnogočemu alarmantno. Sol vjere u Krista čuva čistoću srca od naslaga nepravde, mržnje, netrpeljivosti, nemira i svakoga zla koja zahvaćaju srce, čovjekov um, obitelj pa onda i narod.

Kršćani su pozvani biti kvasac. Promatrajući stalni rast broja kršćana na Afričkom kontinentu moglo bi se reći da to afrički kršćani i jesu. Tomu u prilog ide i broj ubijenih svjedoka vjere. Premalo

svijet govori o patnji afričkoga čovjeka koja mu je nametnuta. Broj ubijenih u raznim afričkim ratovima posljednjih dvadesetak godina neprestano raste, brojčanik već odavno pokazuje milijune. Kršćani posebno trpe. Prošle 2016. godine, život je položilo 8 pastoralnih djelatnika: 3 svećenika, 2 redovnice, 1 bogoslov i 2 vjernika laika. Blago vama kad vas, zbog mene, pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas, kaže Isus (Mt 5,11).

Papa Franjo u svojoj propovijedi na blagdan Uzvišenja Svetoga Križa 2016., naglasio je da je Isus prvi mučenik, koji daje život za nas te da iz toga Kristova otajstva potiče povijest kršćanskoga mučeništva koja traje sve do danas. U svojoj propovijedi 22. travnja, u bazilici sv. Bartolomeja na Otoku Tiberu, poručio je da su mučenici svjedoci koji Crkvu nose naprijed. „To su oni koji svjedoče činjenicu da je Isus uskrsnuo, da je živ. Riječ je o onima koji daju svjedočanstvo za Isusa Krista svojim dosljednim životom i snagom Duha Svetoga kojeg su primili kao dar. Živo nasljeđe mučenika daje nam danas

mir i jedinstvo“ – naglasio je Sveti Otac te nastavio: „Oni nas uče da se snagom ljubavi, nježnošću može boriti protiv drskosti, nasilja i rata te da se strpljenjem može ostvariti mir“. To bi trebali znati svi ljudi.

Kažu da je sv. Franjo predložio jednomu svomu subratu da pođu u grad propovijedati. Subrat ga je pokušao uvjeriti da je neuk za takvo što. Budući da je sv. Franjo bio uporan, brat je pristao. Šetali su se gradom i molili u šutnji, smiješili se djeci, pozdravljali starce – nekima pomogli nositi zavežanj, blagim pogledom i smiješkom milovali bolesnike... Nakon izvjesnog vremena, sv. Franjo reče bratu da je vrijeme za povratak u samostan. Brat je u čudu upitao: „A što je s propovijedi?“ „Pa propovijedali smo“, smiješeći se odgovorio je svetac. Blagim osmijehom, poniznom šutnjom i tihom molitvom, puno se toga u svijetu može učiniti i promijeniti. Milosrdnost – milo srce poput Isusova istinsko je jamstvo proročkoga svjedočanstva i izgradnje svijeta na temeljima Kristove ljubavi i mira..

TOPUSKO

Misije na Olimpijadi

Misijska djelatnost Crkve naslov je teme ovogodišnje Vjeronaučne olimpijade, državnog natjecanja iz vjeronauka za osnovne i srednje škole, koja je od srijede 5. do petka 7. travnja u Topuskome okupila čak 41 ekipu.

Natjecanje je svečano otvoreno u srijedu 5. travnja u hotelu „Top terme“ u Topuskome. U ime domaćina natjecanje je otvorio sisački biskup mons. Vlado Košić, koji je, govoreći o temi natjecanja, istaknuo da je Crkva misijsku zadaću prihvatila od Isusa Krista kad je na Uzašašće apostolima rekao: „Podite i učinite mojim učenicima sve narode“, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što je zapovjedio. „To se događa i ovdje danas, i sutra – ovih dana kada svoje znanje učenici osnovnih i srednjih škola žele pokazati na ovom natjecanju ono što su naučili, ali i to znanje u životu provesti. Natjecanje je dobar način da otkrijete svoje sposobnosti i talente te da ih dalje razvijate. Već samim sudjelovanjem i vi ste dionici pobjede, a najvažnije je to da naučite biti dobri ljudi, ljudi dobrih vrijednosti, ali i Duha Božjega, što se mjeri ne ljudskim, nego Božjim ocjenama.“

Zaljubljeni u Krista poput misionara

Okupljenima se obratio i ravnatelj Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj vlč. Antun Štefan, prenijevši im pozdrave hrvatskih misionara i misionarka, poručivši mladima: „Hvala vam što ste zaljubljeni u Isusa, što ga volite baš takvi, kakvi su naši misionari i misionarke diljem svijeta.“ Videoporuku podrške natjecateljima osobno su poslali i hrvatski misionari Velimir Tomić iz Tanzanije i don Ivan Stojanović iz Gane.

Svoje pozdrave natjecateljima je pismom uputio i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za katehizaciju i novu evangelizaciju, nadbiskup đakovačko-osječki mons. Đuro Hranić. Riječi dobrodošlice uputili su i pomoćnik ministra znanosti, obrazovanja i športa Momir Karin, ravnateljica Agencije za odgoj i obrazovanje Jadranka Žarković-Pečenković, sisačko-moslavački župan Ivo Žinić, načelnik Općine Topusko Vlado

Muža i ravnateljica škole domaćina Jana Markulin.

U kulturno-umjetničkom programu, u kojem su predstavili svoj kraj, nastupili su brojni izvođači: Klapa „Kolapjani“ iz Siska, Tamburaški orkestar „Jan-ko Stjepušin“ iz Martinske Vesi te učenici OŠ-a Mate Lovraka Petrinja, OŠ-a Ivana Kukuljevića Sisak, OŠ-a Komarevo, OŠ-a Vladimira Nazora Topusko te članovi Marijine legije iz Petrinje. Program su vodili vjeroučitelji Nikolina Milatović i Marko Mihalčić.

Misije – poziv svakoga kršćanina

Misijska djelatnost Crkve, ovogodišnja tema natjecanja, koju je priredila Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj, donosi pregled povijesti misija od Isusove zapovijedi: „Idite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju!“, koja vrijedi za svakog kršćanina, zatim razvoj misijskih crkvenih služba posvećenih isključivo širenju Isusove radosne vijesti na sve kontinente. Popraćeni su i nebeski zaštitnici misija – sv. Franjo Ksaverski i sv. Terezija od Djeteta Isusa, povijest misija, misijske ustanove Katoličke crkve, misionari slavenskih naroda, važni misijski dokumenti... Posebna pozornost posvećena je misijama u Crkvi u Hrvata i poznatim hrvatskim misionarima i svjedocima vjere: o. Anti Gabriću, fra Vjeki Čuriću i s. Lukreciji Mamić.

Ispitna pitanja i druge natjecateljske kategorije izradili su članovi državnog povjerenstva, na čelu s predsjednikom Zvonimirom Lončarom. Kao i dosada, natjecanje su organizirali Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Nacionalni katehetski

ured HBK-a, Agencija za odgoj i obrazovanje te „Glas Koncila“ i „Mali koncil“.

Pobjednici iz Splita

U sklopu kulturno-edukativnog programa natjecatelji su razgledali Topusko te Sisak. Ondje su razgledali sjedište Sisačke biskupije – Veliki kaptol, a zatim i sisačku katedralu uzvišenja Sv. Križa, ostatke rimske arhitekture „Siscia in situ“ i utvrdu Stari grad, do koje su iz središta grada stigli brodom. Obilazak su završili svečanim misnim slavljem, koje je u katedrali predvodio biskup Vlado Košić.

Nakon sva tri kruga natjecanja najboljima u poznavanju ovogodišnje teme pokazale su se splitske ekipe OŠ-a Sućidar (u sastavu: Ana Galić, Mira Galić, Ivan Perić i Iva Sablić, s mentorom vlč. Ivanom Čotićem) i III. gimnazija (u sastavu: Ivan Gelo, Antonio Krivić, Anamaria Đerek i Katarina Čavka, s mentoricom Anom Gelo).

Drugo mjesto u konkurenciji osnovnih škola pripalo je OŠ-u Zmijavci, a treće mjesto OŠ-u A. Mihanovića Petropoljskoga Drniš. U konkurenciji srednjih škola drugo mjesto zauzela je Gimnazija Pula, a treće Nadbiskupijska klasična gimnazija „Don Frane Bulić“ iz Splita.

Vlatka Plazzeriano

ĐAKOVO

Izložba Uskrs i dijete

U subotu 8. travnja u misijsko-me župnom centru u Đakovu otvorena je uskrsna izložba *Uskrs i dijete*. Izložbu je otvorio župnik vlč. Tomislav Čorluka, župnik Župe Svih svetih, pritom naglasivši da je Veliki tjedan prigoda te poziv na iskrenu i djelotvornu ljubav kojoj se, kao vjernici, trebamo odazivati. Naš odaziv znak je naše kršćanske ljubavi i odgovornosti prema onima koji bez nas ne bi mogli radosno slaviti pobjedu Krista Gospodina nad smrću.

Nadbiskup mons. Đuro Hranić u svojem je pozdravu naglasio i pohvalio marljivost zajednice koja nastoji promicati misijsku odgovornost vjernika cijele nadbiskupije. Voditeljica misijskog centra sestra Ignacija

Ribinski, uza zahvalu svima koji se zalažu za misijsko djelovanje u župi, posebno je zahvalila svima koji svojim donacijama pomažu misije i misijsko djelovanje.

Bilo je lijepo čuti da misijski centar pomaže školovanju čak 412 djece i 29 bogoslova. Dok u našim crkvama odjekuje *Hosana*, podimo i mi ususret Uskrsu te poslanju na koje nas je Krist prije odlaska Ocu uputio: "Podite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju." (Mk 16, 15)

Josip Kazalicki

RIJEKA Proslavljen Dan svjedoka vjere

U petak 24. ožujka 2017., povodom obilježavanja Dana svjedoka vjere, Povjerenstvo za misije Riječke nadbiskupije i Župa sv. Nikole Tavliča Krnjevo organizirali su sv. misu i projekciju filma *Vjeko, bosanski fratar – mučenik*.

Dan svjedoka vjere jedan je od misijskih dana u godini kojim se željelo župnoj zajednici posvijestiti činjenicu

da svake godine mnoštvo misionara mučenički daje svoje živote da bi proširili Radosnu vijest u krajevima u kojima se radosna poruka ili evanđelje Isusa Krista još nije čula. Misno slavlje u 18 sati predvodio je fra Nikica Devčić, župni vikar. Na misi se radosno molilo za sve ubijene pastoralne djelatnike i sve poginule misionare cijelog svijeta, a posebno smo se u svojim molitvama sjetili naših dvoje hrvatskih misionara, koji su svoj život darovali za misijsko djelo Crkve – fra Vjeka Čurića,

koji je ubijen 31. siječnja 1998. ispred crkve u Kigaliju, glavnom gradu Ruande, i s. Lukrecije Mamić, koja je ubijena u Burundiju 27. studenoga 2011. Nakon misnog slavlja u župi je bila projekcija filma Jakova Sedlara o hrvatskom misionaru fra Vjeki Čuriću.

Dan svjedoka vjere u Katoličkoj crkvi diljem svijeta slavi se 24. ožujka, a počeo se obilježavati od 1993. godine.

**Andreja Škarabot
Kunštek**

Križni put biciklima za Akciju „MIVA“

BRESTJE

Devetu godinu zaredom, u subotu 8. travnja 2017. zajednica mladih Župe Dobrog Pastira u Brestju organizirala je križni put biciklima. Na početku je sudionike blagoslovio župnik Ivan Filipčić, a onda su mladi krenuli po župama Sesvetsko-vugrovečkog dekanata.

Sveti Kristofor, zaštitnik putnika, kojem su se i ove godine utjecali mla-

di, ponovno im je pružio siguran put i lijepo vrijeme. Križni put biciklima imao je i misijski značaj, jer su prikupljeni prilozima dani za Akciju „Miva“ Hrvatska. U njoj se od prikupljenih sredstava kupuju vozila za misijske zemlje, zahvaljujući kojima će možda komu biti spašen život, vraćeno zdravlje, omogućen put u školu.

Uz malo boli u nogama, ali uz pozitivne misli i lijepa iskustva, željno se iščekuje iduća korizma te s njom i jubilarni 10. križni put biciklima.

Petra Galović

ALADINIĆI

Maslinove grančice za misije

Maslinova grančica, simbol ljubavi i mira u našem hrvatskom narodu, već niz godina spaja ljude sjevernog dijela našeg planeta s južnim dijelom, na afričkom kontinentu. Ali isto tako spaja ljude i Župu Aladinići – Dubrave iz Hercegovine sa župama u Bosni. Naime naš katolički narod svake godine o blagdanu Cvjetnice nosi maslinove grančice na blagoslov u procesiji, sjećajući se Kristova slavnog ulaska u Jeruzalem. Međutim u Bosni ne uspijeva to plemenito stablo, pa Hercegovina opskrbljuje sjeverni dio, da bi svi vjernici mogli doživjeti Cvjetnicu – Nedjelju muke Gospodinove i s maslinovim granama u ruci.

Drevni je običaj da Nacionalna uprava Papinskih misijskih djela BiH – Misij-

ska središnjica u Sarajevu organizira akciju *Maslinove grančice* u korist misija i misionara. Dosad su se maslinove grančice nabavljale iz primorskih krajeva Hrvatske, točnije iz splitske, dubrovačke ili šibenske (nad)biskupije. Zbog carinskih razloga sad se orijentiramo prema Hercegovini i njezinim maslinicima, kojih je, Bogu hvala, sve više.

Na inicijativu Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela Bosne i Hercegovine te na poziv župnika Marka Šutala, 3. travnja 2017. u Župi Svih svetih Aladinići – Dubrave organizirano je prikupljanje maslinovih grančica, koje su podijeljene na Cvjetni-

cu u župama Vrhbosanske nadbiskupije. Dobrovoljni prilozi vjernika, koji će biti darovani tom prigodom, bit će predani za potrebe misionara.

Župniku i župnom vikaru te revnim rezačima maslina i župljanima Pavi, Nikici i Juri u obrezivanju maslina u župnom masliniku kraj crkve pridružili su se i mladi iz župe, koji su, predvođe-

ni nacionalnim ravnateljem PMD-a BiH mons. Lukom Tunjićem, sestrom Antonom i bogoslovom Mariom te don Pavom Šekerijom, pakirali maslinove grančice.

I tom se akcijom župe i vjernici potiču da svoju vjeru žive najprije konkretnim djelima ljubavi te po molitvi i nesebični dar pokažu socijalnu osjetljivost prema najpotrebitijim članovima naše Crkve. Maslinova grančica i u ovoj je akciji simbol mira i ljubavi, ali i povezivanja cijele naše Crkve.

Don Marko Šutalo i suradnici

PRNJAVOR

Cvjetnica u Prnjavoru

Cvjetnica – Nedjelja muke Gospodnje, dan je u liturgijskoj godini koji se svečano proslavlja u cijeloj Crkvi. Tako je bilo i u Župi Prnjavor, u Banjolučkoj biskupiji. Prisjećanje je to na svečani Isusov ulazak u Jeruzalem „na magaretu“. Mnoštvo ga je naroda s klicanjem dočekalo. Narod je na put, kojim je Isus prolazio, prostirao svoje haljine, ljudi su trgali granje i bacali na put... Klicali su „hosana“ i „blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje.“

Župnik se pobrinuo da za taj dan nabavi maslinove grančice. Poslao mu ih je bivši župljanin Ilija Đaković, koji sada živi i radi u Dubrovniku.

On ih je dovezao u Trebinje, a odatle su grančice autobusom dovezene u Banju Luku. Preuzeo ih je mons. Anto Orlovac i dovezao u Prnjavor.

Na Cvjetnicu se u župi slavi samo jedna misa. Za vrijeme mise pjeva se muka Gospodnja s pojedinim ulogama. Isusove riječi pjevao je župnik, a muške uloge pjevali su Alojz Struček, Vlado Hajek i Branko Zih, dok su ženske uloge pjevale Elizabeta Jonjić i Renata Boras.

Vjernici su, uzimajući grančice, davali svoj novac za misionare. Iako je nakon prošlog rata broj vjernika u župi znatno smanjen, tog je dana crkva bila prilično ispunjena.

Prikupljen je i solidan novčani iznos, na čemu je župnik vjernicima iskreno zahvalio. Vjernici još uvijek imaju srca, pa rado pomažu svoje misionare. Znamo da je to samo kap u moru potreba koje imaju naši misionari, ali mnogo kapi čini gutljaj vode koja može utažiti veliku žeđ. Važno je napomenuti da vjernici rado sudjeluju u svim misijskim projektima i akcijama. Uz novčanu pomoć koja se prikupi i preda Misijskoj središnjici, važno je također napomenuti da tijekom cijele liturgijske godine molimo za misije i misionare.

Svim misionarima želimo obilje Božjeg blagoslova i obećavamo našu duhovnu blizinu i skromnu materijalnu potporu, ali od srca.

Mons. Vlado Lukenda, župnik

STUDENCI

Topla misijska srca

Ove godine maslinove grančice za župe Vrhbosanske nadbiskupije pripremio je, sa svojom misijskom skupinom, i Ivan Štironja, bivši nacionalni ravnatelj PMD-a u BiH, a sada župnik i upravitelj svetišta Presvetog Srca Isusova u Studencima. Aktivirao je mlade svoje župe i maslinare te pripremio dvadeset velikih paketa, tako da je naše bilo samo utovariti ih i voziti. Inače Župa Studenci ima dosta duhovnih zvanja. Iz nje je i mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, koji ove godine redovito piše za *Radosnu vijest*, predstavljajući nam *Ad gentes* – dekret Drugoga Vatikanskog sabora o misijskoj djelatnosti Crkve. Bivši župnici te župe redovito su surađivali s Misijskom središnjicom, podr-

žavajući ju molitvama i aktivno sudjelujući u svim njezinim akcijama. Sada, kad je Župa Studenci za župnika dobila bivšeg misionara, bivšeg dijecezanskoga i nacionalnog ravnatelja PMD-a te istinskog zaljubljenika u misije, misijska svijest će se još više razvijati. Prigoda je ovo da se zahvalimo don Ivanu Štironji, njegovoj misijskoj sekciji i svim vjernicima na dosadašnjoj suradnji i pomoći te zaželimo da vjera u Studencima raste i jača, da izmole još dobrih i Crkvi potrebnih duhovnih zvanja, a iz njihove žive vjere rodit će se još misijskih projekata i poticaja.

I ovdje se potvrdilo pravilo da je dobra suradnja župnika i vjernika uvijek dobitna kombinacija. (PMDBiH)

LUG-BRANKOVIĆI

Srcem do siromaha

Djeca i mladi Župe Lug-Brankovići u nedjelju 23. travnja donijeli su svoje misijske kasice, koje su znak i potvrda da su svojim odricanjem mislili na one koji imaju manje od njih. Misijske kasice bile su im podsjetnik s

geslom „srcem do siromaha“. Ta gesta kršćanske ljubavi trajala je od Misijske nedjelje, kad su djeca i mladi imali prigodu slušati prigodne kateheze o misijama i o misijskom poslanju, pa sve do Bijele nedjelje.

Djeca su za vrijeme svete mise svoje kasice stavljala pred oltar. Bilo je lijepo vidjeti povorku darovatelja s kasicama ispunjenima kršćanskom ljubavlju i osjećajem za drugoga. Neka ta plemenita gesta kršćanske lju-

bavi bude poticaj svima nama da možemo srcem doći do svakog siromaha u mjestu gdje živimo, do siromaha, brata čovjeka kojeg ne poznajemo, a potrebit je naše ljubavi.

S. Marinela Zeko

DR KONGO – Fra Štojan Zrno

Primjerna ustrajnost u kršćanstvu

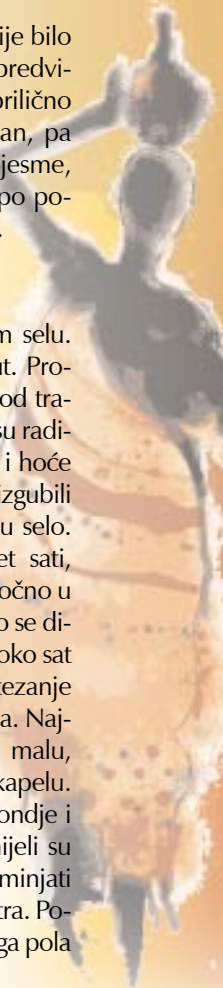
Doček je u Kalenga-Ntandi bio izvanredan. Svi su iz sela izišli pozdraviti nas. Ondje je svećenik posljednji put bio prije devet godina. Poslije je kršćanska zajednica posve zamrla. A sada, kad su čuli da svećenik obilazi sela, i oni su zaželjeli da ih posjetimo. Čekali smo kasno popodne, jer još nisu bili stigli pjevači. Naime za tu prigodu pozvali su u pomoć pjevače iz 40-ak km udaljene Umbe. Oni su jutros rano krenuli pješice i sigurno su negdje blizu. Oko pet sati popodne začu se vriska, pjesma i bubnjanje. Sva djeca potrčase na istočnu stranu. Stižu pjevači. Nisu bili brojni, ali za to selo i to je mnogo. Dok su se oni kupali i malo odmarali, mi smo se spremali za svetu misu. Za ispovijed su bile tri bake i sedam-osam članova zbora.

Svetu smo misu počeli pred sam mrak, oko sedam sati. Kapela je bila prepuna. Može u nju stati oko 70 osoba. Posve je nova. Izgradili su zidove od palminih grana i pokrili ih slamom. Pjesma i prisutnost bijelca u selu, osobito prekrasna večer obasjana mjesečinom, privukla je gotovo cijelo selo. Radost je to velika za selo koje slavi prvi put svetu misu nakon devet godina. Radoznala djeca, koja nisu mogla ući, počela su kao miševi praviti rupe u zidu od palminih grančica. I dok su razmicala lišće, šuštanje me podsjećalo na miševe. Poslije je bilo malih prozorčića na sve strane. Posvuda vidiš samo oči koje odsijevaju pri svjetlu velike lampe. Završili smo slavlje malo prije devet sati. Uslijedila je večera i uobičajen razgovor uz vatru. Mladež se dugo „gnijezdila“, naštimavajući glazbala, tako da su počeli pjevati oko jedanaest prije ponoći. Dotle sam ja razgovarao sa šefom sela, koji je iskoristio moj dolazak da iznese teškoće sela i zatraži gradnju dispanzera i škole, kao da sam ja svemoćan i mogu učiniti sve što oni zamisle. Šef kršćana je tražio da i sutra, u nedjelju,

ondje imamo svetu misu. To nije bilo moguće, jer je za sutradan predviđen posjet drugomu selu, poprilično udaljenom. Počeo me hvatati san, pa sam otišao spavati uza zvuke pjesme, koja se orila sve do jedan sat po ponoći. Ujutro valja dalje na put.

Srdačna dobrodošlica

Uputismo se prema novom selu. Trava je narasla i ne vidi se put. Problem je i blato koje se ne vidi od trave. Animator i vjeroučitelj vrlo su radni i praktični ljudi. Znaju raditi i hoće raditi. Tri puta smo zaglibili i izgubili gotovo tri sata, dok smo stigli u selo. Umjesto da stignemo u devet sati, kako je predviđeno, stigli smo točno u podne. Kao i svugdje, cijelo selo se diglo na noge, pjevali su i plesali oko sat vremena, a onda kupanje. Natezanje je bilo oko toga gdje će biti misa. Najprije su postavili stol i klupe u malu, od palminih grana izgrađenu kapelu. Kad su vidjeli da je cijelo selo ondje i da polovica ne može stati, iznijeli su sve van. Budući da je počela rominjati kiša, sve su ponovno vratili unutra. Polovica naroda bijaše vani, a druga pola

unutra. Djeca su, kao i obično, brzo napravila male prozorčice kroz koje su virila. Pjevači su bili iz susjednog sela, oko sedam kilometara udaljena od tog mjesta. Dobro su pjevali! Samo su zaboravili da je biskup Malunga umro prije pet i pol godina! Naime ima jedan zaziv u molitvi: „Gospodine, čuvaj našega papu I. i biskupa našeg I.“, a oni su spomenuli ime pokojnog biskupa Malunge. Šef sela nam je donio jedan bidon palmina vina te su svi muškarci ušli unutra, gdje se pilo i veselilo. Večer smo proveli kao i obično, uz vatru i pjesmu.

Put u selo Sumbu Lwago

Osvanulo je oblačno jutro. Čekamo da se rosa malo podigne pa da krenemo pješice u susjedno selo Sumba Lwago. Kažu da nije daleko, oko sat i pol hoda. U međuvremenu donesoše hranu i palmينو vino. Dok se mi gostimo, pristižu polako i pjevači. U devet sati povorka krenu s pjesmom. Zanimljivo je ići tako. Čovjek i ne primijeti kako napreduje u hodu. Oblačno je. Nema ni sunca ni kiše. Upravo kako se poželjeti može. Stižemo na pola puta. Tu je rijeka Lwago. Vrlo je čudnovata. Kada kiša pada, nabuja brzo i nosi sve pred

sobom. Potom ponovno brzo spadne na normalnu razinu. Ima na jednom mjestu pješački prijelaz, nema mosta, ali ondje je najplića. Treba se izuti i svući hlače, jer je na tom prolazu duboka oko 80 cm. Cijele su ceremonije kada ljudi idu biciklom, i još natovareni svim i svačim. Dalje se ide lijepom savanom, a pjevači stalno pjevaju. Pokazuju mi u daljini gdje se nalaze pojedina sela. Bože, koja prostranstva. Mogli bi samo na ovim prostorima koje vidim lijepo živjeti desetci tisuća ljudi.

Novo selo

Začudih se kad ugledah jedno novo selo. Mislio sam da je puno veće. Tek pet-šest kuća s jedne strane puta, isto tako i s druge. Tu je gotovo sve pučanstvo katoličko. Kapelica je nanovo izgrađena, od slame i palminih grana. Zanimljivo je ukrašena. Nisu imali posjet svećenika već 10 godina, ali su ustrajali u vjeri. Tako, eto, i danas imaju svoj zbor, koji je pomagao one iz sela Ngombe, koje je barem deset puta veće od ovog sela. Mladež je bila s nama, a stari i još neke žene izišli su pred nas. Jedan starac se prostrije po zemlji koliko je dug i širok u znak poštovanja i zahval-

Djeca su, kao i obično, brzo napravila male prozorčice kroz koje su virila. Pjevači su bili iz susjednog sela, oko sedam kilometara udaljena od tog mjesta. Dobro su pjevali! Samo su zaboravili da je biskup Malunga umro prije pet i pol godina! Naime ima jedan zaziv u molitvi: „Gospodine, čuvaj našega papu I. i biskupa našeg I.“, a oni su spomenuli ime pokojnog biskupa Malunge.

nosti što sam došao. Rekoše mi da je to šef kršćana. On je čuvao vjeru. Ima sina u franjevačkom noviciatu. Nemamo s njima puno posla, ali ćemo ih potaknuti da za Uskrs, kada dode-mo sljedeći put, prime sakramente. Cijeli dan nitko ništa ne radi. Žene spremaju hranu, a muškarci s nama pričaju. Vršimo popis katolika. Ispod velika stabla sjedimo i razgledamo prekrasnu prirodu. Nismo ni završili, a već se navukoše oblaci i uskoro počne kiša. Čekali smo da prestane, ali uzalud, pa smo pošli u crkvicu, ukrašenu cvijećem. Krstio sam osmero djece, dok je kiša stalno padala.

Sluga Božji Daniele di Samarate – misionar i apostol gubavaca

Tijekom tih godina intenzivna misijskog djelovanja među dušama žednih Boga obolio je od gube. Pri povratku na liječenje u Italiju, 21. kolovoza, kratko je navratio u Lourdes, moleći sa žarkom pobožnošću i vjerom. Dobio je milost da u svemu prihvaća Božju volju, kakva god ona bila. Nakon kratka razdoblja župnikovanja u Anilu (Maranhao), 27. travnja 1914. ulazi zauvijek u lječilište za gubavce u Tucundubu (Belem-Para), gdje je ostao sve do smrti. Tijekom svojeg boravka ondje, unatoč svojoj bolesti i patnji, nastavio je služiti ostalim gubavcima, pružajući im utjehu i duhovnu snagu. Uživao je veliko poštovanje kod svih s kojima je živio i radio.

Umro je na glasu svetosti 19. svibnja 1924., u dobi od 48 godina, nakon 26 godina misijskog djelovanja. Siromasi i mladi ljudi uvijek su nosili sjećanje na njega do te mjere da je 29. prosinca 1991. nadbiskup Belema mons. Vicente Joaquim Zico osnovao odbor za postupak beatifikacije oca Danielea. Paralelno su u Italiji poduzeti isti koraci za proglašenje blaženim, a zaključke je svečano 19. ožujka 1997. proglasio kardinal Carlo Maria Martini.

Kongregacija za kauze svetaca, s odobrenjem pape Franje, objavila je od 23. ožujka 2017. godine dekret o priznanju „herojskih krjeposti“ oca Danielea iz Samaratea (1876. – 1924.). Priznanje čuda po njegovu zagovoru otvorilo je vrata njegovom proglašenju blaženim.

Njegovo herojsko i misijsko djelovanje imalo je u središtu brigu za gubavce i ljubav prema njima. Uživao je i njihovu ljubav, duboko svjestan milosti služenja oboljelima od gube. Pri kraju života, bolujući od gube, uvijek je ponavljao: „Neka je blagoslovljen Bog!“

Tijekom svoje službe napisao je jedno svoje „vjerovanje“, koje je uvijek svako jutro naglas molio zajedno s ostalim gubavcima:

*Ja sam dijete Božje. Bog boravi u meni.
Mogu biti sve što poželim, jer je Bog moja pomoć.
Nikad se ne umaram, jer je Bog moja snaga.
Nikada nisam bolestan i rastužen, jer je Bog moje zdravlje.
Ni u čem ja ne oskudijevam, jer mi Bog sve daruje.
Jer sam baš dijete Božje,
povezan sam s božanskom prisutnošću svojeg Oca.
Ja sam sretan u svemu što poduzmem,
jer moja znanja i moje spoznaje iz dana u dan u meni rastu.
Amen!*

Vlč. Odilon Singbo

Felix Rossini rođen je u San Macario di Samarateu 15. lipnja 1876. Kršten je drugi dan poslije rođenja. S četrnaest godina ušao je u samostan franjevac kapucina u Sovereu, zahvaljujući preporuci njegova župnika, koji je napisao ove proročke riječi: „On će biti za vas izvor velika uspjeha.“ Prema običaju kapucinskog reda, dobio je novo redovničko ime: brat Daniele di Samarate. Uspješno je završio studij filozofije i teologije u Milanu 1896. Zavjete je položio 1892. i 1896. Godine 1898., premda nije još bio zaređen za svećenika, poslali su ga u misije u Maranhao, u južni dio Brazila.

Za svećenika je zaređen 19. ožujka 1899. u Fortalezi. U siječnju 1900. poslan je u tzv. poljoprivrednu koloniju San Antonio do Prata, gdje se pokazao kao revan upravitelj, poduzetnik i graditelj. Zapravo, kao neumorni misionar. Ondje je djelovao sve do 1913. godine.

ZA MISIJE I MISIONARE:

Zrinka Drmić, Novi Travnik 100 KM * N. N. 300 KM * vlač. Vinko Radić, Sarajevo 1.000 EUR * Vikica Gašpar – Radak, Sarajevo 10 KM * Branko Crnjac, G. Vakuf – Uskoplje 150 KM * Danica Andrešić 100 kn * Adelka Nikolić 200 kn * Ana Mitrović 200 kn * Ana Štefek 760 kn * Andela Kovačić 200 kn * Andeli, Vrsar 500 kn * Anica Čosić 200 kn + 200 kn * Anita Mikec 300 kn * Ankica Udiljak 200 kn * Ante Blažević 200 kn * Ante Čović 300 kn * Ante Kelava 800 kn * Ante Raos 400 kn * Ante Sabljčić 150 kn * Ante Tomkić 300 kn * Anto Kesić 250 kn * Anto Stipić 200 kn * Anton Zović 200 kn * Antonija Perhaj 400 kn * Antonio Huljev 2.000 kn * Anutin Javora 65 kn * Barbara Pinezić 200 kn * Boško Meić Sidić 350 kn * Božidar Škarec 200 kn * Branka Maslač 200 kn + 200 kn * Branka Past 200 kn * Caritas župe Sedam žalosti Bl. Dj. Marije i sv. Križa, Kotoriba 1.000 kn * Caritas župe Stari Pazin 400 kn * Damir Blažić 200 kn * Damir Dasović 1.200 kn * Danijel Krizmanić 200 kn * Dario Raguž 200 kn * Davor Cindrić 500 kn * Djeca iz Dječjeg vrtića Spužvica, Tisno 200 kn * Dječiji vrtić Maginja, Kaštel Sućurac 424 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Don Anton Turčić 200 kn * Dragica Čiča 750 kn * Dragica Marušić 750 kn * Dragica Platužić 300 kn * Dragica Staroveški 250 kn * Dragutin Božić 1.000 kn * Dragutin Matić 3.000 kn * Dragutin Šimek 600 kn * Dubravka Lulić 2.000 kn * Dubravka Moras 200 kn * Dušanka Tadić 200 kn * Đuro Tomić 200 kn * Edi Fatović 50 kn * Elizabeta Demarin 500 kn * Elizabeta Grigić 200 kn * Elizabeta Peras 200 kn * E-Servis d.o.o. 200 kn * Franjevački samostan, Virovitica 1.000 kn * Goran Šipek 50 kn * Gordana Radošević 50 kn * HM obrt 200 kn * Iva Čulić Ivezić 1.200 kn * Iva Čulo 500 kn + 500 kn * Iva Dozan 300 kn * Ivan Butković 740 kn * Ivan Jurak 300 kn * Ivan Knezović 200 kn * Ivan Kvrngjaš 200 kn * Ivan Matijačić 200 kn * Ivan Milovan 2.000 kn * Ivan Zirdum 300 kn * Ivan Žufika 2.000 kn * Ivana Josipović 100 kn * Ivana Knežić 200 kn * Ivana Šilhan Pleša 300 kn * Ivanka Čović 300 kn * Ivanka Njirić 300 kn * Ivana Raos 180 kn * Ivana Skender 100 kn * Ivica Bradara 150 kn * Ivka Nedić 50 kn * Ivo Marušić 100 kn * Jadranka Veselinović 200 kn * Jasmina Bernat 50 kn * Jasminka Perić 200 kn * Jelena Macan 600 kn * Jelena Marinić 200 kn * Jelka Morić 400 kn * Jordan Rovis 400 kn * Josip Belavić 200 kn * Josip Prusac 200 kn * Josip Sinjeri 100 kn * Josipa Glibota 300 kn * Julija Vidović 100 kn * Juraj Brajnović 200 kn * Karmen Šimunić i Anica Kovaček 5.520 kn * Kata Grgić 1.474 kn * Kata Jarinović 200 kn * Kata Milinković 200 kn * Kataista Grbeš 200 kn * Katarina Rodak 200 kn * Katarina Šprajc 200 kn * Katica Kovač 150 kn * Katica Pelić 500 kn * Klara Marković 1.000 kn * Krešimir Nakani 200 kn * Kristina Banić 200 kn * Luiza Lufčić 200 kn * Luka Mandić 200 kn * Ljerka, Jakov, Dominik i Sara Krajcar 300 kn * Ljilja Kvesić 1.255 kn * Ljilja Pezić 1.255 kn * Ljiljana Benčak 200 kn + 400 kn * Mandica Baković 300 kn * Margita Zagaro 100 kn * Marija i Božo Kostešić 100 kn * Marija Mađarević 200 kn * Marija Rukavina 1.000 kn * Marija Vulin 200 kn * Marijan Hohnjec 200 kn * Mario Tomšić 200 kn * Marjana Štrucelj 400 kn * Marko Ora 300 kn * Marko Pavičić 400 kn * Marko Zekić 100 kn * Martin Marin 200 kn * Martina Rašić-

Ažman 360 kn * Mataić Fedor i Lidija 1.000 kn * Mate Samodol 33 kn * Matija Brekalo 500 kn * Matija Ilišinović 400 kn * Mato Krešo 200 kn * Medicinsko-biokemijski laboratorij, Dugo Selo 500 kn * Melanija Bakić 20 kn * Mira Goreta 200 kn * Mira Madunić 200 kn * Mirjana Belić 300 kn * Mirjana Knitl 200 kn * Mirjana Marušić 200 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * Miroslav i Vjekoslav Kapš 500 kn * Misijska zajednica župe Gospić 4.277 kn * N. N. 200 kn * N. N. 290 kn * N. N. 50 kn * N. N. 84 kn * Nada Luzina 1.000 kn * Nedjeljka Koprivec 100 kn * Nina Vodopić 200 kn * Obitelj Majić 1.400 kn + 800 kn * Osn. škola V. Gortan 1.151 kn * Pave Radonjić 300 kn * Podgajski 300 kn * Roko Srdarović 30 kn * Romana Matovina Nestorovski 400 kn * Roža Biserka 200 kn * Ruža Rakijašić 500 kn * Ružica Raspudić 200 kn * S. Urlić 200 kn * Samostan službenica milosrda, Split 1.000 kn * Samostan sv. Franje, Krk 300 kn * Samostan sv. Franje, Pula 2.000 kn * Sestre karmelićanke BSL, Hrvatski Leskovac 200 kn * Sestre službenice milosrda, Nerežišća 300 kn * Sestre službenice milosrda, Vrbovec 500 kn * Sestre sv. Križa, Vrhovec-Zagreb 200 kn * Sestre ursulinke, Vlaška - Zagreb 500 kn * Silvija Vasilj 200 kn * Slavica Grgurić 300 kn * Slavica Ptenjača 200 kn * Slavko Džapo 500 kn * Služavke Malog Isusa 300 kn * Smiljka Deronja 200 kn * Snježica Stuburić 200 kn * Specijalistička ginekološka ordinacija-Biljana Tabak 500 kn * Srećko Moretić 200 kn * Stanka Bračevac 200 kn * Stanko Bračevac 200 kn * Stefica Krobot 200 kn * Šima Kaleb 200 kn + 200 kn * Šk. sestre franjevke, Lovret - Split 300 kn * Tekstil Mini d.o.o. 300 kn * Tomislav Čubelić 250 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Tomislav Tomašek 200 kn * Tomkić 250 kn * Toni Hanich 200 kn * Valentina Jakobek 200 kn * Valentina Šatrak 700 kn * Vedran Akalović 50 kn * Vesna Švajhler 200 kn * Vilma Uceta 1.000 kn * Vinko Dominović 300 kn * Vinko Klarić 150 kn * Zdravka Lovrić 50 kn * Zlata Boroz 300 kn * Zlatica Borojević 600 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Zora Osrečki 200 kn * Željka Guttman 400 kn * Župa Petrijević 250 kn * Župa Orebić 400 kn * Župa Kijevo 200 kn * Župa Stefanje 500 kn * Župa Uskrsnuća Kristova, Čepin 5.030 kn * Župa Vrljika 1.090 kn * Župa Zagvozd 600 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Tonči Zelenika, Mostar 100 KM * Vikica Gašpar – Radak, Sarajevo 10 KM * Stella Sućakčić Jakara 300 kn * Ante Sabljčić 250 kn * Blaško Kivić 200 kn * Branko Dragojević 350 kn * Branko Dragojević 350 kn * Darovatelj preko o. Dage Kalimbatovića 2.960 kn + 2.630 kn + 2.730 kn * Gordana Radošević 50 kn * Ivanka Fitz 300 kn * Ivanka Nikolić 310 kn * Ivica Miškulin 500 kn * Ivica Vrdoljak 50 kn * Jadranka Bačić-Katinić 100 kn * Josip Kordić 100 kn + 100 kn * Marica Marčalja 100 kn * Marica Marčelja 100 kn * Marijana Medvidović 100 kn * Matija Knežević 100 EUR kn * Milka Brunec 200 kn * N. N. 100 kn * Mirjana Deak 200 kn * Mirjana Medvidović 70 kn + 100 kn Medvidović * Mirko Leko 200 kn * N. N. 1.700 kn * N. N. 200 kn * N. N. 290 kn * Nada Alfired 100 kn * Nebojša Gunjević 111 kn * Pero Petanjak 100 kn * Ruža Bubalo 500 kn * Sestre Srca Isusova, Rijeka 500 kn * Stjepan Maloić 500 kn * Vera Čargonja 300 kn * Zoja Zubčić 50 kn * Željka Vodopija 200 kn

SV. DIJETINSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Župa Gromiljak 450 KM * Nikolina Rukavina 75 kn * Osn. škola Tituš Brezovački, Zagreb 1.250 kn + 250 kn * Ana Zečević 910 kn * Agata Kovač 30 kn * Željko Nikolić 50 kn * Stjepan Kozelka 50 kn * Marija Nikolić 50

kn * Ljerka Berković 20 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Viktorija Krpanec 180 kn * Zvonimir Šimunjak 140 kn * Djelatnici Nadb. duh. Stola - Zagreb 110 kn * Osn. škola V. Nazora Đakovo, Područna škola Đakovački Pisak, 1. i 2. raz. s učiteljicom Silvijom Portner 200 kn * Varga Vesna 190 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEČENIKA U MISIJAMA:

Tonči Zelenika, Mostar 100 KM * Svećenici Bugojanskog dekanata 620 KM * Svećenici Kreševskog dekanata 100 KM * Svećenici Ramskog dekanata 570 KM * Župa sv. Ignacija – Grbavica, Sarajevo 50 KM * Svećenici Travničkog dekanata: mons. Mato Janjić 100 KM * vlač. Nikola Lovrić 30 KM * fra Marinko Didak 60 KM * fra Slavko Petrušić 30 KM * fra Drago Pranješ 30 KM * fra Leon Pendić 30 KM * fra Velimir Bavra 50 KM * fra Dario Udovičić 50 KM * vlač. Anto Ledić 50 KM * vlač. Marinko Grubešić 30 KM * vlač. Vitomir Šošić 40 KM * Svećenici župe Dubrave 100 KM * vlač. Filip Maršić 50 EUR * vlač. Damir Ivanović 50 EUR * vlač. Ilija Miškić 50 KM * vlač. Boris Salapić 50 KM * fra Krešimir Vukadin 50 KM * vlač. Žarko Vujica 50 KM * vlač. Josip Šimunović 50 KM * vlač. Mladen Kalfić 50 KM * Svećenici vrhbosanske nadbiskupije u katedrali, Sarajevo 1.620 KM, 325 EUR * vlač. Marko Hrskanović 50 KM * Nikola Crnković 100 EUR * N. N. 290 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Mara Jurić, Bijelo Polje 70 KM * „Komping“ d.o.o., Vitez 50 KM * Andra Mihaljević 100 KM * Dubravko Dujmić 100 kn * Nada Vuković 50 kn * Igor Končurat 300 kn * Dragica Smes 40 kn * Adelka Kovač 100 EUR * Zorica Klasan 100 EUR * Danica Kristić 100 kn * Andra Svoboda 50 kn * Josip Ungarov 950 kn * Verica Grbić 270 kn * Laura Kordić Rušin 200 kn * Marija Korovljević 30 kn * Sunčica Čoklica 50 kn * Stefica Bucić 80 kn * Veronika Vuković 200 kn * Božica Lendarić 100 kn * Mihael Popinjač 100 kn * Ivanka Boras 100 kn * Siniša Jurić 100 kn * Stjepan Vuzem 1.000 kn * Ivanka Majnarić 100 kn * Milka Tomašković 100 kn * Adelka Vrbanić 100 kn * Mate Radoš 150 kn * Tereza Milavić 500 kn * Dario Maradin 100 kn * Veronika Valičević 50 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Ivanka Kusturić 25 kn * Sonja Kovačević 200 kn * Silvije Kućinac 500 kn * Zrinka Pavelić 200 kn * Verica Rubić 200 kn * Senka Dominiković 100 kn * Danica Humeč 20 kn * Marija Galić 50 kn * Tomislav Pavičić 50 kn * Mihael Popinjač 100 kn * Slavko Babić 100 EUR * Vinka Kuzmanić 150 kn * Sonja Radman-Livaja 740 kn * Venka Šunjerga 400 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Irena Šimić, Humac 30 KM * Vikica Šalić 300 kn * Ivo Filipović 750 kn * Lucija Anđelić 200 kn * Anka Ravnjak 600 kn * Josip Bešlić 300 EUR * Marinko Hudolin 200 kn * Vesna Hećimović 150 kn * Ante Sabljčić 250 kn * Marijana Medvidović 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

„Orlando“ d.o.o., Grude 500 KM * Nikola Šlišković 100 KM * Ivan Šlišković 200 kn * Vesna Mohorović 40 kn * Nikola Horvat 100 kn * Željana Nžić 50 kn * Mate Barić 20 kn * Ružica Medvrić-Bračko 130 kn * Dario Časar 100 kn * Viktorija Vičić 100 kn * Srećko Botrić 150 kn * Marija Vuković 220 kn * Luca Pavlović 2.220 kn * Ante Sabljčić 150 kn * Krešimir Krešić 100 kn * Đurđica Jagarinec 100 kn * Maja Peraica 200 kn * Katica Kuštro 100 kn * Mladen Crneković 100 kn * Ivan Vrbanić 200 kn * Matija Knežević 20 EUR * Mirna Noethig 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Kata Sabelja 100 kn * Blaško Kivić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Mara Jurić, Bijelo Polje 50 KM * Stjepan Berend 300 kn * Robert Skejić 150 kn * Ivan Janeš 700 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Iva Miličević 200 kn * Kristina Jurković 200 kn * M. Horvat 50 kn * Ljiljana Lukač 100 kn * Stjepan Galić 200 kn * Dubravka Pavišić Strache 50 kn * Ana Mrgan 100 kn * Ratslava Pedišić 100 kn * Marija Donadić 150 kn * Kristina Jurković 200 kn * Dubravka Lipovac 1.000 kn * Miss Bernarda Picinić i drugi darovatelji 570 EUR * Ruža Doknjaš 30 kn * Slavica Bilandžić 100 kn * Matija Knežević 20 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Molitvena zajednica „Emanuel“, Grude 725 KM * Anda Jurić, Vogošća 100 KM * T. K., Vogošća 20 KM * Ivan Prskalo, Mostar 20 KM * Dječji vrtić „Srce“, Sarajevo 234,20 KM, 5,10 KN * N. N., Sarajevo 700 KM * Branko Grgić, Ljubuški 200 KM * Matija Knežević 20 EUR * Nikica Rogić 100 kn * N. N. 100 kn * Zoran Zorica 100 kn * Igor Pivac 500 kn * Stana Prskalo 150 kn * Marija Barić 20 kn * Ružica Medvarić-Bračko 140 kn * Srećko Botrić 150 kn * Ivka Grgić 120 kn * Anka-Blanka Saraga-Novotni 50 kn * Marica Žigo 50 kn * Sestre Srca Isusova, Rijeka 500 kn * Meri Rogošić 674 kn * Igor Pivac 500 kn * Marija Pjevac 200 kn * Katarina Vajdoher 100 kn * Župa Nuštar 6.600 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Marija Puharić 40 kn * Marija Pupiće-Marijan 200 kn * Marija Bartošek 300 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Ankica Jurić 50 KM * Djeca i roditelji dječjeg vrtića „Montessori Sunce“, Vitez 110

KM * Božo Lovrić, Uzarići 20 KM * Branko Grgić, Ljubuški 100 KM * Nikolina Petrović, Vitez 5 KM * Obitelj Mišanović s djecom Antom, Ivanom i Matejem, Sarajevo 171,80 KM * Jozo Hrkać 50 KM * Služavke Malog Isusa, Dubrovnik 1.500 kn * Marija Vidović 200 kn * Milena Radonić 500 kn * Matija Knežević 20 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Rlvan Bošnjak 100 kn * Matija Knežević 20 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

N. N. 290 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Ljubica 100 EUR * Ružica Medvarić-Bračko 130 kn * Ante Sabljčić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Nada Hrga 300 kn * Josip Rajčić pok. Mar-ka 40 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

T. K. Vogošća 20 KM * Ante Sabljčić 200 kn * Dominik Pozderac 1.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJU:

N. N., Krušćica 200 KM * Ante Sabljčić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJU:

Renato Bujanović 1.500 kn

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:

Bepina Gugić 700 EUR

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

N. N. 2.050 kn * Bepina Gugić 300 EUR

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:

N. N., Sarajevo 2.000 KN * fra Ćiro Lovrić, župa Bila – Livno 500 EUR * Ante Rubin 60 kn * Mandica Baković 200 kn * Ivanka Cesar 200 kn * Marija Pajan 200 kn * Gordana Štifić 200 kn * Željko Horvat 225 kn * Milka

Tomašković 100 kn * Jozefina Škarica 100 kn * Župa Navještenja Bl. Dj. Marije, Velika Gorica 2.200 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Župa Prelog 4.000 kn * Marija Vulin 200 kn * Damir Mesić 100 kn * Luca Radman 20 kn * Ante i Đurđica Petrićušić 600 kn * Nikola Braica 100 kn * Marijana Tomašinjak 10 kn * Josip Rajković 200 kn * Mirna Vić 100 kn * Božena Galović 50 kn * Ivanka Filipović 35 kn * Zdravko Bernat 200 kn * Natko Blagojević 100 kn

ZA MASLINOVE GRANČICE

Župa Brijesće 80 KM * župa Zavidovići 230 KM * župa Gromiljak 310 KM * župa Komušina 100 KM * župa sv. Ivan Krstitelj, Travnik 330 KM * župa Uzašasće Gospodinovo, Novi Travnik 250 KM * župa sv. Barbare, Breza 70 KM * župa Dragunja 270 KM * župa sv. Ignacije – Grbavica, Sarajevo 70 KM * župa Brestje 1.000 kn * Međubiskupijsko sjemenište, Zagreb 1.500 kn * župa sv. Vida, Varaždin 4.700 kn * župa bl. Alojzija Stepinca, Novska 585 kn * župa Podgorac 500 kn * župa Končanica 811 kn * župa Presvetog Srca Isusova, Karlovac 4.001 kn * župa sv. Nikole, Varaždin 700 kn * župa Marija Bistrica 5.000 kn * župa bl. Alojzija Stepinca, Slavonski Brod 1.600 kn * župa Uskrsnuća Kristova, Čepin 2.225 kn * župa Duha Svetoga, Čepin 1.361 kn * župa Rajić 845 kn * župa Podravski Podgajci 800 kn * Crkva Corpus Domini, Zagreb 1.100 kn * župa Duboševica 191 kn * župa Sveti Ilija 400 kn * župa Vukomerc, Zagreb 800 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE
KARTICE:

Župa Brijesće * Sestre sv. Križa, Vrhovec – Zagreb * Kornelija Ranac * Ivan Marković * N. N.

MISIJSKA KRIŽALJKA – svibanj 2017.

Radosna vijest	Najviše biće	Vrsta plina	Dio kupaonice	Mjesto u Burmi	Kršćani	Kisik	TS	Orao	Zemljoradnik	Nanos snijega	Mjesto 22. susreta misionara	Kozački poglavica	
Zaljev svetaca													Prvo slovo abecede
Blaženica iz Kotora						Sram ljudi (tur.)							
Ugoditi							Ugrabljena Uzor						Povrh
	Nasipi							Sitne čestice ES					
				Utovarivač (njem.)						Vrsta tkanine Statua			
				Žensko ime					Kalij Prijedlog	Nepoznata osoba Grč. slovo			
				Američka obavješt. agencija				Svadba E				Austrija Litra	
				Italija		Svetac iz Boke							

Rješenja iz prošlog broja: SRETAN USKRS, VAZAM, ČETVRTAK, VELIKI PETAK.

